

Синтактико-стилістичні засоби досягнення ефективності діалогічної аргументації в «Історії» Геродота (на матеріалі діалогу царя Креза з сином)

С.В. Зубченко*

кафедра класичної філології Львівського національного університету імені Івана Франка, Львів, Україна

*Corresponding author. E-mail: svjatick_zu@meta.ua

Paper received 26.06.15; Accepted for publication 07.07.15.

Анотація. У статті розглянуто діалог Креза та його сина, в якому останній, попри небажання батька, переконує відпустити його на полювання. На основі аналізу структури аргументації промов кожного з учасників діалогу визначено ключові елементи аргументації, розроблено відповідні схеми. Виявлено увесь діапазон синтактико-стилістичних структур, вжитих обома промовцями, встановлено комплекс тих засобів, які сприяли досягненню ефективності аргументації.

Ключові слова: антитеза, аргументація, аргумент, тезис, посилення, гарантія, діалог, синтактико-стилістична структура

Текст твору давньогрецького письменника Геродота «Історія» має унікальну за складністю структуру, в яку інтегровані тексти різної типології, серед яких значне місце посідають аргументативні у діалогічній формі (67 випадків). Вдаючись до використання діалогів, автор «Історії» робить свій твір реалістичнішим, отримуючи додатковий кредит довіри від читачів та слухачів. Кожен такий діалог має певний характер (побутовий, дискусійний, полемічний тощо), свою тему та комунікативну мету. Першоелементами діалогу слугують репліки різної протяжності, деякі з яких набувають форми промови з метою переконати слухачів у справедливості думок промовця і, таким чином, вплинути на їх волю. Дослідженням мети, засобів та стратегії переконання займається теорія аргументації.

Перші дослідження явища аргументації, відомі ще з часів Античності, знаходять і в наш час своїх представників як за теренами України (С. Тулмін [10], Ф.Х. Емерен, Р. Гротендорст [6], Е.П. Агапов [1], А.П. Алексеев [2], Л.Г. Васильев [4], В.А. Гуторов [5], Т.П. Третьякова [9]), так і в ній, щоправда аргументаційні студії на вітчизняному науковому просторі поки досить спорадичні (О. Бекетова [3], І. Зарицька [7], О.М. Красненко [8]).

Взявши до уваги визначення аргументації, запропоновані цими науковцями, трактуємо аргументацію як певний вид інтелектуальної діяльності, виражений у знаковій системі, з чіткою структурою, в основі якого лежить логічне обґрунтування доказуваного тезису різними засобами та з різною метою в залежності від кожного конкретного випадку. Згідно з розробленою теорією структуру аргументації розглядаємо за її складовими частинами: тезис (Т), аргумент (А), посилення (П), гарантія (Г).

Кожна аргументація переслідує певну мету, на що вказує Е.П. Агапов [1, с. 5]. В Геродота можна виділити основну ціль аргументації твору – переконати аудиторію у правдивості написаного, а також цілий ряд додаткових, локальних цілей. Це зумовлено тим фактором, що основний аргументатор «Історії» – це Геродот, проте за змістовою структурою – це також аргументація осіб, яких він описує. Ціль такої аргументації, відповідно, відрізняється від основної, поставленої автором «Історії».

Наочним прикладом локальної мети аргументації слугує уривок першої книги, що описує розмову Креза та його сина, в якій Крез забороняє останньому

піти на полювання, а той – навпаки наполягає на участі у переслідуванні вепра. Саме на аргументації цих осіб і зосереджено увагу в дослідженні, пов'язаному з необхідністю поглибленого вивчення аргументаційної стратегії у діалогічних текстах твору грецького письменника та науковця Геродота з урахуванням їх прагматичної мети та підбору відповідних стилістичних засобів, що зумовлює *актуальність* дослідження.

Мета статті – виявлення структури аргументації в одному з аргументативних діалогічних текстів – у діалозі Креза зі своїм сином, шляхом розробки відповідних схем аргументації, виокремлення комплексу синтактико-стилістичних засобів аргументативної стратегії кожного учасника діалогу та виявлення найефективніших з них.

Об'єкт дослідження – композиція аргументації у репліках Креза та його сина, а також весь діапазон синтактико-стилістичних структур, які формують їхню аргументативну базу, *предмет* – співвідношення та міжрівневі зв'язки між складовими частинами аргументації та функціональна роль засобів синтаксичної стилістики у досягненні її ефективності.

У 36 розділі I книги «Історії» Геродот розповідає про появу величезного вепра на Місійському Олімпі і прибуття послів до Креза з проханням відправити свого сина з кращими юнаками та собаками на полювання на цього звіра. Їм у відповідь цар обіцяє відправити юнаків та собак, проте сина воліє залишити дома. Саме цим він і провокує юнака до вмовляння відпустити його. Структуру першої репліки сина наведено у схемі 1:

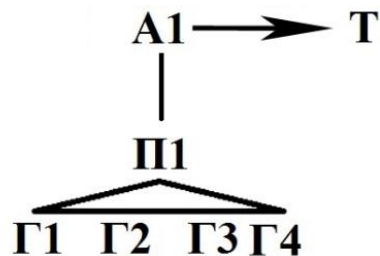

Рис. 1. Структура аргументації першої промови сина

Зі схеми видно, що Крезів син розгортає аргументацію вертикально, проте у зворотньому порядку, розпочавши не з тезису, а з аргументу, посилення на його користь та чотирьох гарантій на підсилення цього посилення. Водночас тезис він вигідно розміщує у кінці.

Таким чином, вміло підготувавши аргументом, посиленням та гарантіями сприятливе підґрунтя для основної словесної атаки, аргументатор наводить свою найважливішу думку (у цьому випадку – вимогу). Для посилення ефективності аргументації у промові використовується низка засобів увиразнення мови.

В рамках аргументу і посилання до нього вжито двочленну антитезу: *ὦ πάτερ, τὰ κάλλιστα πρότερον κοτὲ καὶ γενναϊότατα ἡμῖν ἦν ἔς τε πολέμους καὶ ἔς ἄγρας φοιτέοντας εὐδοκίμεσθαι· νῦν δὲ ἀμφοτέρων με τούτων ἀποκλήσας ἔχεις, οὐτε τινὰ δειλίην μοι παριδὼν οὐτε ἀθυμίην* (I, 37) – батьку, найкращим і найблагоднішим для мене було колись раніше, щоб ми, ходячи на війни і на полювання, прославлялися, зараз ти не допустив мене до цих обох, не помітивши у мене ані якогось боягузтва, ані нерішучості. Першу пару протиставлень в цій антитезі творять прислівники *πρότερον* ≠ *νῦν* (раніше ≠ зараз), виражені різнокореневими антонімами. Вони, вказуючи на різний час подій, підкреслюють водночас і відмінність самих подій (раніше – участь у війнах і полюваннях, а зараз – позбавлення участі і в одному, і у другому), які описані за допомогою дієслівного протиставлення, вираженого контекстуальними антонімами: *φοιτῶ* (ходити, тобто мати доступ) ≠ *ἀποκλείω* (не допустити). У посиланні привертає до себе увагу синонімічна пара іменників *ἡ δειλία* – *ἡ ἀθυμία* з семою відсутність сміливості з подвійним запереченням *οὐτε* – *οὐτε* для категоричного підкреслення відсутності цієї ознаки у сина.

Після посилання слідує чотири гарантії до нього у формі риторичних запитань. Особливу увагу привертає перша гарантія з анафорою прислівника *νῦν*, який фігурував у посиланні, та антитезою: *νῦν τε τῶισι με χρὴ ὄμμασι ἔς τε ἀγορὴν καὶ ἔξ ἀγορῆς φοιτέοντα φαίνεσθαι;* (I, 37) – зараз же, з якими очима треба, щоб я показувався, ідучи на агору та з агори? Виражена антонімічними прийменниками *ἔς* ≠ *ἔξ* (до ≠ від) проста за зовнішньою структурою антитеза (*ἔς τε ἀγορὴν καὶ ἔξ ἀγορῆς φοιτέοντα* – на агору та з агори ідучи) відіграє важливу змістову роль, підсилюючи риторичне запитання. Адже через те, що на агорі відбувалися народні збори та, зазвичай, розміщувався ринок, син, мабуть, відчуватиме сором перед багатьма людьми, які будуть йому траплятися дорогою туди і назад, тобто – всюди. Використовуючи антитезу, аргументатор підсвідомо намагається звернути увагу батька на моральний бік його становища.

Наступне риторичне запитання, побудоване у формі синтаксичного паралелізму, охоплює одразу дві гарантії з анафорою виразу *κοῖος τις*, в останній з яких фіксуємо еліпсис: *κοῖος μὲν τις τοῖσι πολίτησι δόξω εἶναι, κοῖος δὲ τις τῇ νεογάμῳ γυναικί;* (I, 37) – яким я думаю, хтось є для громадян, а яким для цюїно одруженої дружини? В кінці другої частини запитання пропущено слова *δόξω εἶναι*, що з одного боку, позбавляє запитання повтору тої самої інформації, а відповідно і епіфори, а з іншого – привертає увагу до неозначеного займенника *τις*, під яким син має на увазі самого себе. Синтаксичний паралелізм, анафора та еліпсис сприяють нерозривності думки в цих гарантіях, які з третьою поєднує варіативний повтор питального займенника *κοῖος* (*κοῖος ... κοῖος ... κοίῳ*): *κοίῳ δὲ*

ἐκέειν δόξει ἀνδρὶ συνοικέειν; (I, 37) – разом з яким чоловіком вона живе, подумає та.

Підсумовуючи, син висуває свій тезис: *ἐμὲ ὧν σὸ ἦ μέτεξ ἰέναι ἐπὶ τὴν θήρην, ἢ λόγῳ ἀνάπεισον ὄκως μοι ἀμείνω ἐστὶ ταῦτα οὕτω ποιεόμενα.* (I, 37) – або дозволь, щоб я пішов на полювання, або словом переконай, що для мене краще, щоб це не робилося. В ньому чітко простежується синтаксичний паралелізм і проста за зовнішньою та контекстуальною за внутрішньою структурою антитеза *ἰέναι ἐπὶ τὴν θήρην* (йти на полювання) ≠ *ταῦτα οὕτω ποιεῖν* (цього не робити, тобто не йти на полювання).

Отже, промова сина відзначається вертикальним рухом в чотирирівневій аргументації. Водночас слід відзначити рівномірне розміщення різного типу синтактико-стилістичних засобів у цілій промові (13), серед яких: риторичне запитання (4), антитеза (3), анафора (2), синтаксичний паралелізм (2), варіативний повтор (1) та еліпсис (1). При цьому тезис неприкрашений жодною такою фігурою, що пояснюємо прагненням оратора наголосити не на його формі, а на змісті.

Крез, вислухавши сина, змушений відстоювати свою позицію. Структуру його аргументації подано на рис. 2.

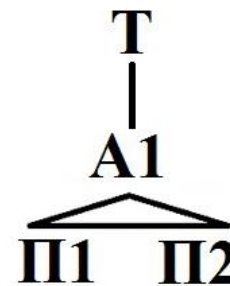

Рис. 2. Структура аргументації Креза

Промова Креза, хоч і розгортається вертикально, проте відрізняється від промови сина. По-перше, він розпочинає одразу з тезису (*ὦ παῖ, οὐτε δειλίην οὐτε ἄλλο οὐδὲν ἄχαρι παριδὼν, τοι ποιέω ταῦτα, ἀλλὰ μοι ὄψις ὄνειρου ἐν τῷ ὑπνω ἐπιστάσα ἔφη σε ὀλιγοχρόνιον ἔσεσθαι* (I, 38) – сину, ані боягузтва, ані нічого іншого негідного не почувши, роблю це для тебе, але видіння, поставши уві сні, сказало мені, що ти довго не житимеш). В ньому перш за все відзначаємо анафору заперечної частки *οὐτε*, вжитої двічі та близького до неї прислівника *οὐδὲν*, що надає висловлюванню категоричного характеру. За тезисом слідує аргумент (*ὑπὸ γὰρ αἰχμῆς σιδηρέης ἀπολέεσθαι* (I, 38) – бо від залізного вістря загинеш) і два посилання на його підтримку (перше: *πρὸς ὧν τὴν ὄψιν ταύτην τόν τε γάμον τοι τοῦτον ἔσπευσα καὶ ἐπὶ τὰ παραλαμβάνόμενα οὐκ ἀποπέμπω, φυλακὴν ἔχων, εἴ κως δυναίμην ἐπὶ τῆς ἐμῆς σε ζῆς διακλέψαι* (I, 38) – через це видіння я поспішив з цим твоїм шлюбом, і на заході тебе не відпускаю, приймаючи міри перестороги, якщо якимось зміг би тебе вберегти за свого життя; друге – див. далі по тексті). По-друге, його посилання не підсилені гарантіями, отже аргументація Креза трирівнева. Водночас у промові батька кількість посилань у порівнянні з промовою сина є більшою.

У другому посиланні відзначаємо антитезу: *εἷς γὰρ μοι μόνος τυγχάνεις ἐὼν παῖς· τὸν γὰρ δὴ ἕτερον διεφθαρμένον τὴν ἀκοὴν οὐκ εἶναι μοι λογίζομαι.* (I, 38) –

бо лише саме ти один є моїм сином, а другий, позбавлений слуху, вважаю, що не є моїм. Антитеза за зовнішньою структурою – двочленна, а за внутрішньою – представлена нефінітними формами дієслова *εἶμι* (бути), протиставлення яких здійснюється за допомогою заперечної частки *οὐκ*: *ἔδων ≠ οὐκ εἶναί*, а також числівником *εἷς* (один) і прикметником *μῶνος* (єдиний) з одного боку, та займенником *ἕτερος* (інший) з другого. Різна кількість протиставлених елементів дозволяє вважати таку антитезу асиметричною. В результаті пропуску особового займенника *σύ* наголос переноситься на його означення: числівник *εἷς* (один) та прикметник *μῶνος* (єдиний) як найвагоміші слова аргументації Креза. Крім того, відзначаємо вживання іменника *παῖς* (син) у словах про першого сина та його відсутність у словах про другого, що підтверджує неоднакове ставлення батька до своїх дітей. Окрім цього, наведена антитеза свідчить про те, наскільки Крез цінить життя сина і пояснює, чому цар не дозволяє синові надалі брати участь у полюванні.

Такий невпевнений характер відповіді Креза можна пояснити або хвилюванням через несподівані запитання сина, що не дало йому часу чи змоги на підготовку відповіді. Або ж, можна припустити, що Крез поступово починає піддаватися аргументам свого сина. Попри правильність своєї аргументації, розгортання її від тезису до посилення на його підсилення, промова Креза є бідною на синтактико-стилістичні фігури – чотири (антитеза, анафора та два еліпсиси), звичні для промов подібного типу, і повністю дисоціює з першою промовою сина.

Останній же, очевидно знайшовши батькове слабке місце, звертається з новою промовою, структуру якої подано на рис. 3:

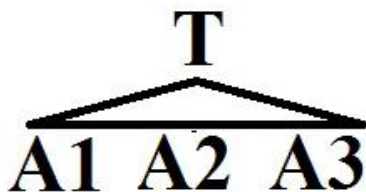

Рис. 3. Структура аргументації другої промови сина

Як видно зі схеми, отримавши слово вдруге, син вирішує не брати за взірць свою першу промову. Адже, його друге звернення до батька розпочинається з тезису та позбавлене будь-яких посилення і гарантій на підсилення аргументів. Водночас відзначаємо їх більшу кількість – три. Тобто Крезів син вирішив вести словесну атаку більшою кількістю аргументів (у першій його промові лише один аргумент) та зосередив увагу на засобах виразності аргументації.

У тезисі *τὸ δὲ οὐ μανθάνεις ἀλλὰ λέληθέ σε τὸ ὄνειρον* (I, 39) – цього ти не розумієш, але сон залишився для тебе прихованим, – вжито, фактично, антонімічні дієслова: *μανθάνω ≠ λαθάνω* – розуміти ≠ залишатись прихованим (незрозумілим). Проте завдяки заперечній частці *οὐ* при дієслові *μανθάνω* ці дієслова стають контекстуальними синонімами *не розуміти = залишатись прихованим*, тобто син намагається двічі висловити ту саму думку, але в різній формі.

Свою аргументацію щодо неправильного трактування батьком сну Крезів син розгортає навколо ідеї

про те, що сон провіщає його смерть від залізного вістря, а в дикого вепра, на якого вони йдуть полювати, жодного вістря бути не може. Тому цілком закономірним видається варіативний повтор іменника *ἡ αἰχμή* (вістря): *αἰχμῆς ... αἰχμή ... αἰχμῆς* в аргументах.

Окрім цього, в першому аргументі сина, подібно до першої його промови, функціонують два риторичних запитання, побудованих у формі синтаксичного паралелізму, що передбачають очевидну негативну відповідь: *ὅς δὲ κοῖται μὲν εἰσὶ χεῖρες, κοίη δὲ αἰχμῆ σιδηρῆ τὴν σὸ φοβέαι;* (I, 39) – які є руки свині, яке вістря залізне, якого ти побоюєшся? Ці риторичні запитання, що містять немалу долю іронії, покликані не лише остаточно переконати батька у правоті сина, але й довести, що тлумачення ним сну – хибне. Водночас відзначаємо в них еліпсис дієслова *εἰσὶ* при іменнику *αἰχμή*, щоб наголосити на знятті смерті.

У наступних двох аргументах син, володіючи інформацією, що сон не передбачав його загибелі ні від ікла, ні від чогось іншого, що притаманне вепрам, все одно наголошує на можливості такого провіщення і цим самим, з одного боку, висловлює повагу до думки батька, категорично не заперечуючи її, проте з іншого боку, він сприяє її відхиленню останнім: *εἰ μὲν γὰρ ὑπὸ ὀδόντος τοι εἶπε τελευτήσῃ με, ἢ ἄλλον τευ ὃ τι τοῦτω ἔοικε, χρῆν δὴ σε ποιέειν τὰ ποιέεις* – якщо від ікла, сказав [сон], що я помру, чи від чогось іншого, що є до цього подібним, треба, щоб ти робив те, що робиш. Привертає до себе увагу анадиплосис в кінці другого аргументу *ποιέειν τὰ ποιέεις*. Тобто аргументатор намагається привернути увагу реципієнта саме до повідомлення в кінці речення, що простежується і в наступному заключному аргументі: *ἐπεῖτε ὃν οὐ πρός ἀνδρας ἡμῖν γίνεται ἢ μάχη, μέτεξ με.* (I, 39) – та й потім, битва у нас відбувається не проти мужів, відпусти мене. Він закінчується прямою вимогою – *μέτεξ με* (відпусти мене).

Отож друга репліка сина Креза характерна іншою структурою у порівнянні з першою. Аргументація продовжує зберігати лише вертикальний напрям, проте кількість рівнів скорочується: юнак розпочинає з тезису, який підкріплюють три аргументи. Стратегія його аргументації і далі базується на використанні численних синтактико-стилістичних засобів (6), які слугують як єднальними ланками між елементами доведення, так і додатковими засобами переконання. До них зараховуємо риторичне запитання (2), варіативний повтор (1), анадиплосис (1), еліпсис (1) та синтаксичний паралелізм (1). Усі фігури розміщені у промові рівномірно.

Така яскрава аргументація сина не залишила Крезові, що і без того аргументував невпевнено, іншого виходу, окрім капітуляції, вираженої у його короткій репліці-тезисові: *ὃ παῖ, ἔστι τῇ με νικᾶς γνώμην ἀποφαίνων περὶ τοῦ ἐνυπνίου. ὡς ὃν νενικημένος ὑπὸ σέο μεταγινώσκω, μετήμι τε σὲ ἵεναί ἐπὶ τὴν ἄρην* (I, 40) – сину, ти переміг мене, наводячи думку про сновидіння. Будучи переможеним тобою, поступаюся, дозволяю, щоб ти пішов на полювання. Серед синтактико-стилістичних засобів у цьому тезисі присутні лише проста за зовнішньою структурою антитеза, виражена однокороневими антонімами, які є ризиками станами дієслова *νικάω* (перемагати): *νικᾶς ≠ νενικημένος* – ти перемагаєш ≠ я переможений (тобою).

Таблиця 1. Розподіл синтактико-стилістичних засобів у промовах

I (син)	3Ат + 4РЗ + 2 Аф + 1ВП + 2СП + 1Ел	13 мовних засобів
II (батько)	1Ат + 1 Аф + 2 Ел	4 мовні засоби
III (син)	2 РЗ + 1 ВП + 1 СП + 1 Ел + 1Ап	6 мовних засобів
IV (батько)	1Ат	1 мовний засіб

Таблиця 2. Коефіцієнт концентрації мовних засобів у промовах

Промова	Кількість рядків	Кількість засобів	Коефіцієнт концентрації
I (син)	5,5	13	2,3
II (батько)	5	4	0,8
III (син)	5	6	1,2
IV(батько)	1,5	1	0,6
Разом	17	24	1,4

Проведене дослідження дає змогу констатувати:

1) Усі промови обох мовців різнорівневі, проте відзначаємо спад у кількості рівнів у ході аргументації: перша промова сина має чотири рівні (Т, А, П, чотири Г), промова Креза – три (Т, А, два П), друга промова сина – два (Т і три А), друга репліка Креза – один (Т). Це пояснюємо недостатньою переконливістю батька, а у випадку сина – його зосередженням на якомога більшій кількості аргументів. Порядок аргументації Креза і його сина – вертикальний, проте в різному напрямку: перша промова Крезового сина закінчується тезисом, а в наступних промовах юнака і його батька, навпаки, тезис розміщений на початку. За кількістю аргументів промова сина Креза переважає аргументацію батька у співвідношенні чотири до одного. Перевагу юнак здобуває і кількістю гарантій: чотири за повної відсутності останніх у Креза. Лише посилянє у царя на одне більше (два), ніж у сина, проте це не відіграє значної ролі, враховуючи загалом малу кількість аргументів в його словах. Отже, Крез, не маючи достатньої кількості доказів своєї правоти, програв сину щодо основних елементів аргументації.

2) Як видно з наведеної вище таблиці (Таб.1) в двох промовах царя простежуємо лише дві антитези (Ат), два еліпсиси (Ел) та одну анафору (Аф). Натомість Крезів син застосовує повний арсенал різноманітних засобів: антитезу, риторичні запитання (РЗ), варіативні повтори (ВП), анафору, синтаксичний паралелізм (СП), анадиплосис (Ап) та еліпсиси. Найуживанішими засобами виявилися риторичне запитання (6) та антитеза (5). На користь сина свідчить і коефіцієнт концентрації мовних засобів у промовах (Таб.2): попри майже однаковий розмір реплік середній коефіцієнт сина (1,75) перевищує батьків (0,7) більше, ніж в 2 рази.

3) Враховуючи монохромність промов Креза у порівнянні з багатою гамою синтактико-стилістичних фігур у його сина, недостатню аргументованість думок царя поряд зі значною кількістю аргументів його нащадка, перемога останнього була очевидною: син здобув прихильність батька і його дозвіл на участь у полюванні. Проте, як відомо з історії про Креза та Адраста, хвилювання царя не було марним, і його син, як і було провіщено уві сні, загине не від кабана, а від залізного вістря списа, кинутого в нього на полюванні випадково.

ЛІТЕРАТУРА

- [1] Агапов Е.П. Теория и практика аргументации / Е.П. Агапов. – Ростов-на-Дону, 2009. – 103 с.
- [2] Алексеев А.П. Философский текст: идеи, аргументация, образы / А.П. Алексеев. – М.: Прогресс-Традиция, 2006. – 328 с.
- [3] Бекетова О.В. Организационні форми аргументації в межах мікро- та макроструктури тексту публічного мовлення / О.В. Бекетова // Державне управління: теорія та практика. – 2006. – № 1 / URL: <http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/dutp/2006-1/txts/zmist.htm> – Назва з екрану.
- [4] Васильев Л.Г. Аргументативно-лингвистические принципы понимания теоретического текста / Л.Г. Васильев // Вестник Российской коммуникативной ассоциации. – 2002. – № 1. – С. 16-23.
- [5] Гуторов В.А. Политическая аргументация и генезис политической философии: методологические аспекты / В.А. Гуторов // Мысль. – 2006. – № 6. – С. 149-159.
- [6] Еемеерен Ф.Х. Речевые акты в аргументативных дискуссиях / Ф.Х. Еемеерен, Р. Гротендорст. – СПб.: Васильевский остров, 1994. – 238с.
- [7] Зарицька І. Структурні типи аргументованих мовленнєвих актів сучасної української мови: комунікативно-прагматичний аспект / І. Зарицька // Лінгвістичні студії. – 2009. – № 18. – С. 161-164.
- [8] Красненко О.М. Композиційний і риторико-аргументативний типи структур французького наукового тексту з міжнародних відносин / О.М. Красненко // Науковий вісник Волинського національного університету імені Лесі Українки. – 2010. – № 8. – С. 272-276.
- [9] Третьякова Т.П. Опыт лингвистического анализа аргументации в политическом диалоге / Т.П. Третьякова // Коммуникация и образование: Сб. статей. – 2004. – С. 299-320.
- [10] Toulmin, S. The Uses of Argument / S. Toulmin. – Cambridge: Cambridge University Press, 1958. – 262 p.

REFERENCES

- [1] Aghapov, E.P. Theory and practice of argumentation / E.P. Aghapov. – Rostov-on-Don, 2009. – 103 p.
- [2] Alekseyeva, A. P. Philosophical text: ideas, argumentation, images / A.P. Alekseyeva. – Moscow: Progress-Traditsiya, 2006. – 328 p.
- [3] Beketova, O.V. Organizational forms of argumentation within micro- and macrostructures of a public speech text / O.V. Beketova // Public Administration: theory and practice. – 2006. – № 1 / URL: <http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/dutp/2006-1/txts/zm>. – Title from the screen
- [4] Valysyev, L.H. Argumentative and linguistic principles of interpreting a theoretical text / L.H. Valysyev // The Herald of the Russian Communicative Association. – 2002. – № 1. – P. 16-23.
- [5] Hutorov, V.A. Political argumentation and genesis of political philosophy: methodological aspects / V.A. Hutorov // Mysl (Thought) Publishing House. – 2006. – № 6. – P. 149-159.
- [6] Yeemerer, F. Kh. Speech acts in argumentative discussions / F.Kh. Yeemerer, R. Hrotendorst. – SPb.: Vasylyevskiy Ostrov Publishing House, 1994. – 238 p.

- [7] Zarytska, I. Structural types of argumentative speech acts of the modern Ukrainian language: communicative and pragmatic aspect / I. Zarytska // Linguistic Studies. – 2009. – № 18. – P. 161-164.
- [8] Krasnenko, O.M. Compositional and rhetoric-argumentative structure types of the French scientific texts in international relations / O.M. Krasnenko // Scientific Herald of Lesya Ukrainka Eastern European National University in Volyn. – 2010. – №. 8. – P. 272-276.
- [9] Tretyakova, T.P. Experiment of the linguistic analysis of argumentation in the political dialogue / T.P. Tretyakova // Communication and Education: collection of articles. – 2004. – P. 299-320.
- [10] Toulmin S. The Uses of Argument / S. Toulmin. – Cambridge : Cambridge University Press, 1958. – 262 p.

Syntactic and stylistic means for achieving effectiveness of dialogical argumentation in the book “*The History*” by Herodotus (as based on the dialogue between king Croesus and his son)

S.V. Zubchenko

Abstract. The article examines the dialogue between Croesus and his son in which the last one persuades his unwilling father to allow him to go hunting. Key elements of argumentation and corresponding schemes have been elaborated on the basis of analysis of the argumentation structure of the speeches of each dialogue participant. The article reveals the whole range of syntactic and stylistic structures applied by both participants and outlines the complex of means which contributed to achieving effectiveness of argumentation.

Keywords: *antithesis, argumentation, argument, thesis, reference, guarantee, dialogue, syntactic and stylistic structure*